אמפנקי דכתיב יכי תבאו לראות פני מי

בא א ב מיי' פ"ב מהלכות חגיגה

הלכה א סמג עשין רכו: בב ג מיי פ״ז מהלי תרומות הלכה י:

א) [יבמות עב:], ב) שם ע., ג) [תוספתא פ״א], ד) לעיל ב. סנהדרין ד: ע"ש ערכין ב: [תוספתא שם ע"ש], ה) נעיין תוספות בכורות כז. ד"ה בריש], ו) [את משכן], משפטו, ט) [פסחים לו.], י) ועייו תוספות זבחים כב: ושייך למשנה דף טו: ערל], () [יבמות ע.],

תורה אור השלם בִּי תָבֹאוּ לֵרְאוֹת פָּנָי
מִי בִקשׁ זֹאת מִיֶּדְכֶם מִי +צו-רְמֹס חֲצַרָי: ישעיהו א יב

ישעיהו א יב 2. פִּי אִם אֶל הַפְּקְּקוֹם אֲשֶׁר יִבְּחַר יְיָ אֱלֹהַיבֶּם מִבְּל שִׁבְטַיכָם לְשׁוּם אֶת שְׁמוֹ שְׁם לְשׁבְנוֹ תִדְרְשׁוּ באת שמה: והבאתם יּבְאוֹנָ שְּׁבָּחוּ. וְחֲבֵאוֹנֶם וְאַת מִעְשְׂרֹתֵיכֶם וְאַת וְאַת מִעְשְׂרֹתֵיכֶם וְאַת תרומת ידכם ונדריכם 3. אִישׁ אִישׁ מִזֶּרֵע אַהְרֹן וְהוּא צָרוּע אוֹ זֶב בַּקֶרְשִׁים לא יאבַל עַד בַּקֶרְשִׁים לא יאבַל עַד אשר יטהר והנגע בכל טְמֵא נֶפֶשׁ אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר תצא ממנו שכבת זרע:

יוַ ע: ויקרא כב ד וְזָבַחְתָּ שְׁלָמִים ואָכַלתָּ שָׁם ושָׂמַחתָּ לִפְנֵי יו אלין שניייי זקב יו אלקייף: דברים כז ז 5. לְפָּה לִי רב זְבְחִיכֶּם יאמר יִי שָׁבְעָתִי עלות אַילִים וְחַלֶּב מְרִיאִים וְדָם פָּרִים וְבְּלָשִים וְדָם פָּרִים וְבְלָשִים ועתודים לא חָפָּצְתִי:

 וַלֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אֶחְיוּ
וַלֹּא יָבְלוּ אֶחְיוּ לַעֲנוֹת אתו כִּי נִבְהַלוֹי מִפְּנָיוֹ:

בראשית מה ג 7. ויאמר שמואל אל ין אַנֶּוּ שְּׁמוּאֵנּ שְׁאוּל לְמָּה הִרְגַּוְתָּנִי לְהַעֲלוֹת אֹתִי וַיֹּאמֶר שָׁאוּל צַר לִי מְאֹד שָאוּל צֵּו לִי הְאוּ וּפְּלִשְׁתִּים נִּלְחָמִים בִּי וַאלֹהִים סָר מֵעְלֵי וְלֹא ענני עוד גם ביד הנביאם נֵם בַּחֲלמוֹת וָאֶקְרָאֶה לְךְּ להודיעני מה אַעשה:

שמואל א כח טו שמואל א כח טו 8. וַיֹאמֶר לֶה הַמָּלֶךְ אַל תִּירְאִי בִּי מְה רָאִית וַתִּאמֶר הָאִשָּה אֶל שָׁאול אֱלֹהִים רְאִיתִי שָׁאול אֱלֹהִים רְאִיתִי שָׁאוּל אֱע... עלִים מִן הָאָרֶץ: שמואל א כח יג ייילי

9. יִתַן בֶּעָפָר פִּיהוּ אוּלִי יש תקוה: ַם וּנִּקְּן וּוּ 10. בַּקּשׁוּ אֶת יָיִ כְּל עַנְוִי הָאָרֶץ אֲשֶׁר מִשְׁפְּטוֹ פָּעָלוּ בַּקְשׁוּ צֶדֶק בַּקְשׁוּ גַנֶּוֶה אוּלֵי תִּפְּתְרוּ בְּיוֹם אָף יָיָ: צפניה ב ג .11 שׁנָאוּ רַע וְאֵהֱבוּ טוֹב ְוָהַצִּיגוּ בָשַּׁעֵר מְשְׁפְּט אוּלִי יָחֲנַן יִיְ אֱלֹהַי צְבָאוֹת שְׁאֵרִית יוֹסֵף:

עמוס ה טו 12. רֶב אֹבֶל נִיר רֶאשִׁים ְוַיֵשׁ נִסְפֶּה בְּלֹא מִשְׁפָּט: וְיֵשׁ נִסְפֶּה בְּלֹא מִשְׁפָּט: משלי יג כג

> לעזי רש"י פורגו"ן. שפוד חתייה.

🗗 תבואו דראות פגי. פירש רש"י דנפקא ליה מדכתיב רמוס חלרי – מפנקי. שאין הולכין בלא מנעל דאין אדם נכנס להר הבית במנעלו דכתיב מי בקש זאת מידכם רמום חלרי: פטורים מן הראייה. בף סב:) מפיק ליה מדכתיב של נעלך ויש לומר דהתם עיקר אבל אין חייבין לשלוח עולות ראיותיהן על ידי שליח: עמא. אינו (חייב) הכא ניחא ליה לאתויי ראייה כדכתיב כי תבאו לראות וכו': בביאה שאינו יכול ליכנס למקדש דכתיב "(כי מקדש) ה' טמא

ונכרתה (במדבר יט): ערל. ישראל שמתו אחיו מחמת מילה: הכי גרסינן דמרבי ליה ערל כעמא: איש איש. מזרע אהרן והוא לרוע או זב: לרבות את הערל. שהוא כטמא שלא יאכל תרומה אם כהן הוא: עבד. שהוא חביב לרבו עד שרבו מלפה ושואף מתי יראהו יתרחק מעליו: יחרחק מעליו. איך הגיע יום שנהפך לו לשונה ורחקו ולוה שלא יראהו שנאמרי כי תבאו וגו': תוכחה. שמוכיח פשעו בפניו: מחי היא. מנא לן דמתיירא: כולי האי ואולי. כל היסורין הללו יקבל ועודנו בספק אם תהיה לו תקוה: ויש נספה בלה משפט. יש כלה וחין עון בידו ולא היה משפטי לספות: ומי חיכח דחויל כו'. הש"ם קח בעי לה: אמר ליה. מלאך לשלוחו: אייתי לי מרים מגדלא נשיית. הרוג את מרים המקלעת שיער הנשים: היכי יכלת לה. מחחר שלה הגיע זמנה: הות נקיטה מתחרת בידה. היתה חוחות בידה האוד של תנור שקורין פורגו"ן:

בקש זאת מידכם רמום חצרי תנא ייהערל והממא פמורין מן הראייה בשלמא ממא דכתיב יובאת שמה והבאתם שמה כל שישנו בביאה ישנו בהבאה וכל שאינו בביאה אינו בהבאה אלא ערל מנלן הא מני רבי עקיבא היא דמרבי (b) לערל כממא ידתניא עקיבא אומר איש איש ילרבות את הערל ת"ר שמא פמור מן הראייה דכתיב ובאת שמה והבאתם שמה כל שישנו בביאה ישנו בהבאה וכל שאינו בביאה אינו בהבאה יירבי יוחנן בן דהבאי אומר משום ר' יהודה סומא באחת מעיניו פמור מן הראייה שנאמר יראה יראה כדרך שבא (ס) לראות כך בא ליראות מה בא לראות בשתי עיניו אף ליראות בשתי עיניו: רב הונא כי מטי להאי קרא יראה יראה בכי אמר עבד שרבו מצפה לו לראותו יתרחק ממנו דכתיב כי תבואו לראות פני מי בקש זאת מידכם רמום חצרי רב הונא כי מטי להאי קרא בכי יוזבחת שלמים ואכלת שם עבד שרבו מצפה לאכול על

שלחנו יתרחק ממנו דכתיב זלמה לי רוב זבחיכם יאמר ה' ר' אלעזר כי מטי להאי קרא בכי יולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו ומה תוכחה של בשר ודם כך תוכחה של הקדוש ברוך הוא על אחת כמה וכמה רבי אלעזר כי מטי להאי קרא בכי יויאמר שמואל אל שאול למה הרגזתני להעלות אותי ומה שמואל הצדיק היה מתיירא מן הדין אנו על אחת כמה וכמה שמואל מאי היא דכתיב יותאמר האשה אל שאול אלהים ראיתי עולים עולים תרי משמע חד שמואל ואידך דאזל שמואל ואתייה למשה בהדיה אמר ליה דלמא חם ושלום לדינא מתבעינא קום בהדאי דליכא מילתא דכתבת באורייתא דלא קיימתיה רבי אמי כי מטי להאי קרא בכי "יתן בעפר פיהו אולי יש תקוה אמר כולי האי ואולי רבי אמי כי מטי להאי קרא בכי ייבקשו צדק בקשו ענוה אולי תסתרו ביום אף ה' אמר כולי האי ואולי רבי אסי כי מטי להאי קרא בכי ישנאן רע ואהבו מוב והציגו בשער משפט אולי יחנן ה' [אלהי] צבאות כולי האי ואולי רב יוסף כי מטי להאי קרא בכי יווש נספה בלא משפט ⁽¹⁾ אמר מי יב יכן כל הוא לוא לו אין כי הא דרב ביבי בר אביי הוה שכיח איכא ראזיל בלא זמניה אין כי הא דרב ביבי בר אביי הוה שכיח גביה מלאך המות אמר ליה לשלוחיה זיל אייתי לי מרים מגדלא שיער נשייא אזל אייתי ליָה מרים מגדלא דרדקי אמר ליה אנא מרים מגדלא שיער נשייא אמרי לך אמר ליה אי הכי אהדרה אמר ליה הואיל ואייתיתה ליהוי למניינא אלא היכי יכלת לה הות נקימא יימתארא בידה והות קא שגרא

. ואנדרוגינוס ולא למעוטי מספק ערל התם אליבא דרבנן הוא דלרבי עקיבא לא זריך ומיהו אך קשה אמאי איזטריך מיעוט לערל גבי פסח חיפוק ליה מטמא וי״ל דהתם ממעטינן ערל שמחו אחיו מחמת מילה דלאו כטמא ומיהו זהו דוקא לפרש״י דמפרש התם ^ש ⁰ ערל שמתו אחיו מחמת מילה יש להעמיד הכי אבל לפר"ת ^כ דמפרש שדואג מחמת הצער אבל מתו אחיו מחמת מילה הוי אנוס יש להקשות לרבי עקיבא דמרבה ערל כי טמא אמאי איצטריך קרא לערל דפסח תיפוק ליה מטמא ויש לומר (1) דמהתם ידעינן ליה בעלמא כיון דמדמה ערל לטמא בפסח דרשינן נמי מאיש איש לרבות ערל כטמא אבל ליכא למימר דאי ליכא קרא אלא דערל כטמא הייתי אומר דפסח בא בערלות דאי הוה רובן ערלים כמו בטומאה דהא מנא ידעינן לרבות ערל כי טמא מאיש איש כי יהיה לרוע או זב והתם לא כתיב רק טומאת לרעת וזיבות ואנן אמרינן בריש אלו דברים (פסחים דף סו.) דלא דחי רק טומאת מת בלבד והשתא סוגיא דהכא פליגא ארבא דריש הערל (יכמוס דף עב:) דקאמר דלא לישתמיט תנא דמרבה ערל כי טמא ונוקמא כרבי עקיבא ופריך ליה מהכא דערל וטמא פטורין מן הראייה ומשני שאני התם משום דמאים ומשמע דאפילו רבנן מודו כלומר לאו משום דמרבה ליה כי טמא אלא משום דמאים ומיהו י"ל דה"פ שאני התם משום דמאים להכי מרבה ערל כי טמא אליבא דרבי עקיבא אבל לא שיהא ערל מטמא בנגיעה כטמא להכי לא תנינהו גבי הדדי:

של הקדוש ברוך הוא על אחת כמה וכמה. שלא יוכל להשיב תשובה מעלייתא להיפטר לגמרי דמכמה דברים מצי לפטור עצמו של הזכן דם בדון יווא על אווור בבור ובבור. על לפטור כל העולם מדין של תפלה: דליכא מילתא דבתיב באורייתא קלת כדליתל בפרק הדר (עירובין דף סה.) יכולני לפטור כל העולם מדין של תפלה: דליכא מילתא דבתיב באורייתא דלא קיימתיה. לא בעי למימר שיעיד לו שקיים הכל דמנא ידע והא לא היה בדורו אלא היה אומר כך וכך דרשמי ועשימי מעשה בוא והעידני שכן למדת גם אתה: אמר שיבא איניש דאויל בלא זימניה. ל"ג אמר שהרי רב יוסף לא היה שואל כך שעל זה לא מתרץ לו הש"ס כלום אלא הש"ס קא פריך ליה: הוה שביח גביה מלאך המות. דמספר מה שאירע לו כבר דהאי עובדא דמרים מגדלא נשייא בבית שני היה דהיתה אמו של פלוני כדאיתא בשבת (דף קד: ושם):

דמשמע דהולך במנעליו וחימה הוא דבפרק הרואה (ברכות

דכתיב וכאת שמה והכאתם שמה. והא דאמרינן

(פסחים דף סב.) ערל וטמא משלחין התם מיירי בנדרים ונדבות שאין לא משתעי אלא בעולת ראייה דבעינו פרק בתרא דמו"ק (דף טו. ושם) וביום באו יקריב (יחוקאל מד) בזמן שהוא ראוי לביאה יקריב בזמן שאינו ראוי לביאה לא יקריב ופשיט מהתם דמצורע לא ישלח קרבנותיו וכי לית ליה ההוא דלעיל דערל (ס) וטמא דמשמע דליכא מאן דפליג ולא מסתבר לחלק משמע דאכל טמאים קאי וכי תימא משום דכתיב לעיל מינה שבעת ימים יספרו לו (שם) דמשמע בימי סיפורו דקאי דוקא אמצורע הא אפסקיה עשירית האיפה ועוד (ו) התם הוה ליה לאתויי לההוא ערל וטמא למיפשט מינה דמשלח שפיר ונראה בעיני האי קרבן דמחוייב לא מלי מייחי כיון דלאו בר ביאה הוא אבל בנדרים שאר טמאים והתם הארכתי בדבר בההיא דהשולח חטאתו ממדינת הים לה והא בעי סמיכה ומוקי לה בקרבן נשים או בחטאת העוף דהתם בערל שמתו אחיו מחמת מילה וטמא כמו רק ברפואה ואפשר שלא יתרפא לעולם והוה ליה מחוייב קרבן הלכך טוב לנו שיביא בלא סמיכה אבל התם בגיטין יש לנו להמתין עד שיביא עוד הארכתי התם בפרק ג' דגיטין אמר הרב ר' אלחנן דהא דאינטריך קרא דלעיל למעוטי ליה טומטוס

קרבנותיהן (ד) דאע"ג דליתנהו בביאה קבועין זמן בהבאת רגלים והאי קרא ביאה אך קשה לרבי שמעון דאמר דהתם במצורע לחוד וההיא בשאר טמאים דהאי קרא בסתמא כתיב למילתיה וביום באו אל הקודש אל החלר הפנימית דדרשינן מיניה זו דהתם בקרבנות מלורע מלרעתו מיירי ובשמיני לרפואה כי בעי לאתויי קרבנותיו חזר ונצטרע הלכך ונדבות מביא שפיר אף מלורע כמו לפרש מההיא דערל וטמא משלחין קרבנותיהן ולא בעינן סמיכה כמו דכל הגט (גיטין דף כח: ושם) דפריך מצורע או זב דאין טהרתו תלויה (שס): דמרבה ערל כי ממא.

בתחלתו. טמא פטור ןמן שמה והבאתם שמה כל שישנו בביאה שישנו בביאה ישנו בהבאה כו' ר' אלעזר כי מטי להאי קרא בכי לכו

הגהות הב"ח

(ה) גמ' ר' עקיבה היה דמרבי ליה לערל: (ב) שם כדרך שבא לראות כך בא לַרְאוֹת מה בא לְרְאוֹת כן כנו עיניו אף לַרָאוֹת: (ג) שם בלא משפט ומי איכא כל"ל ותיבת אמר נמחק: (ד) תום' ד"ה דכתיב וכו' ראע"ג וכו' קבועים להם זמן: (ה) בא"ד דלעיל וטמא משלחין קרבנותיהן דמשמע דליכה: (ו) בא"ד ועוד דהתם הוה ליה להמויי ההוא דערל וטמה וכו׳ דמשלחין קרבנותיהן שפיר ונראה: (1) ד"ה דמרבה וכו' וי"ל דמהתם ידעינן ליה בעלמא דכיון דמדמה ערל לטמא דרשינן נמי מאיש איש לרבות ערל דאי ליכא קרא דערל גבי

מוסף רש"י

בא בערלות אי הוה:

איש איש לרבות את הערל. כטמא אלל אכילת מרומה, דבהאי קרא תרומה כתיב, דכתיב (ויקרא כב) ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים, והיינו תרומה לסגי ליה נהערנ שמש (יבמות ע.). יראה יראה. (יבמות עו). יראה יראה. יְרָשֶׁה כתיב וקרינן יֵרְשֶׁה יראה כל זכורך את פני האדון, דמשמע שהאדם רואה את השכינה, יראה כל זכורד את פני האדוו משמע זכורך חם פני החוץ תבנים שהאדון בא לראותך, הקיש הכתוב ראייתך לראייתו, שהמדון כח לנחותן, הקש הכתוב ראייתך לראייתו, כדרך שבא לראותך כך בא ליראות ממך, מה לראותך בשתי עיניו, אף כאן ליראות מן האדם בשתי עיניו של אדם (לעיל ב. ועי״ש במוסף רש"י).

רבינו חננאל

ברגליו לאתויי מפנקי שנאמר כי תבאו לראות פני. תנא הערל והטמא דמרבי ליה לערל מן הטמא שנאמר איש איש מזרע אהרן והוא צרוע ודחי ליה לערל מן התרומה כטמא ומפורי פרק נא ונוכחה אמר ומה אחי יוסף לא יכלו לענות אותו בתוכחה כי נבהלו מפניו תוכחה של הקב״ה על אחת כמה וכמה. ועוד היה בוכה ואומר ומה שמואל הצדיק היה מתיירא מן הדין שנאמר ויאמר שמואל אל שאול למה הרגותני להעלות אותי ולא עוד ייי שביקש מרבינו משה לבא ותאמר שנאמר ראיתי עולים מן הארץ.